

30 Punten voor Politiek en Maatschappij

De Groep van 100 suggereert oplossingen voor politieke en maatschappelijke malaise

Er is groot maatschappelijk onbehagen over het gebrek aan aansluiting van de politiek bij concrete problemen die de burger in het dagelijks leven meemaakt of observeert. "De Publieke Zaak", een groep van ruim 100 Nederlanders dwars door alle partijen en maatschappelijke sectoren heen, presenteert zaterdag het werkdocument "De Publieke Zaak in de 21^e eeuw", waaraan samen met een on-line publieksforum in de afgelopen zes weken gewerkt is. Het document is formeel gepresenteerd in een bijeenkomst van de Groep van 100.

De werkgroep pretendeert geen blauwdruk voor een nieuwe maatschappij te leveren maar doet wel een aantal concrete suggesties, ter overweging, waaronder:

- een gekozen Minister-President die eerst een kabinet formeert en dan pas een regeerakkoord voorlegt aan de Kamer
- een herschikking van overheidstaken tussen de verschillende bestuursniveaus,
- meer ruimte voor zelfinrichting in bijvoorbeeld zorg en onderwijs
- een herverkaveling van de taken van Eerste en Tweede Kamer.

Het werkdocument is gericht aan alle burgers van Nederland, maar in het bijzonder ook aan onze politieke voortrekkers die in de komende maanden een nieuwe visie zullen moeten ontwikkelen om drie problemen die de laatste jaren steeds ernstiger zijn geworden het hoofd te bieden:

1. De maatschappij die uiteen dreigt te vallen
2. Een overheid die onvoldoende in staat is, om datgene wat wij met z'n allen willen in de praktijk te realiseren
3. Een relatie tussen burger en overheid, die verstoord is.

De werkgroep heeft zijn ideeën en suggesties in de afgelopen zes weken in een serie discussies -ondersteund door intensieve e-mailcommunicatie en geholpen door de publieke inbreng in vele duizenden bezoeken aan de website- ontwikkeld, en onder woorden gebracht in een document van 60 pagina's getiteld *De Publieke Zaak in de 21^e eeuw: Waar blijven respect en bezieling*.

Dit document, een samenvatting ervan en een overzicht van de kernthema's en de samenstelling van de groep van 100 zijn te lezen op de website www.publiekezaak.nl.

De werkgroep geeft een aantal uitgangspunten voor de broodnodige verandering, zoals een heractivering van de constructieve inbreng van elke burger in onze maatschappij onder het thema "Respect en Bezieling"; een veel grotere ruimte voor de burger om zelf met zijn buurt en zijn lokale overheid vorm en inhoud te geven aan de eigen omgeving; de noodzaak om de overheid in onze dynamische maatschappij veel meer een orchestrerende dan een dirigerende rol te laten innemen; en de wenselijkheid om politieke bestuurders veel meer te verankeren in de maatschappij. Deze suggesties vragen om bezieling en durf van zowel burger als openbaar bestuur.

Op vier terreinen worden in totaal ruim dertig suggesties gedaan om de aanpak van de bovengenoemde problemen te ondersteunen. Dit zijn respectievelijk:

- a. De rol van de overheid
- b. De kwaliteit van de politieke en bestuurlijke processen
- c. De organisatorische inrichting van politiek en overheid
- d. De systemen van verkiezingen en benoemingen van onze democratische leiders

Met betrekking tot de **rol van de overheid** worden in het bijzonder twee thema's ontwikkeld. Enerzijds is er de noodzaak om de burger weer een veel meer actieve rol in zijn eigen bestuur te geven en daar als overheid ruimte voor te bieden. Anderzijds is er de overtuiging dat belangrijke herschikking van overheidstaken nodig is tussen de vier niveaus: lokaal, provinciaal, nationaal en Europees.

Wat betreft **de kwaliteit van politieke en bestuurlijke processen** wordt de nadruk gelegd op de noodzaak om deze veel meer op hoofdlijnen en prioriteiten te concentreren en vervolgens op kwaliteit van realisatie dan op het gekissebis op de details waar nu veel tijd en energie mee verloren gaat. Daarnaast wordt gesuggereerd dat er veel meer ruimte voor zelfinrichting – binnen duidelijke kaders van budget en resultaten zou moeten worden geboden aan organisaties – zoals onderwijs en gezondheidszorg – die nu in hoge mate aan de overheid gebonden zijn.

Op het terrein van **de organisatorische inrichting van de overheid** wordt gesuggereerd, dat het bestuurlijke huis van de grond af opnieuw moet worden opgebouwd. In het bijzonder worden een aantal suggesties gedaan ten aanzien van lokale inrichting van onze

gemeenschappen en ten aanzien van de structuur en werkwijze van het kabinet. Ook wordt voorgesteld de taken van de Eerste en Tweede kamer te herverkavelen. Tenslotte worden een aantal ideeën aangereikt om de doelmatigheid van de Tweede Kamer aanmerkelijk te vergroten

De laatste serie suggesties richt zich op **verkiezings- en benoemingsprocedures**. Een van de suggesties is dat duidelijk herkenbare bestuurlijke leiders, waaronder de burgemeester, maar ook de Commissaris van de Koningin en wellicht zelfs de Minister President rechtstreeks zouden dienen te worden gekozen. Ook wordt gesuggereerd om te overwegen eerst een kabinet te formeren onder leiding van de beoogde Minister President alvorens tot een duidelijk regeerakkoord te komen waarover de Tweede kamer zijn oordeel kan uitspreken.

Hoewel veel van de suggesties in één of andere vorm door anderen reeds zijn opgebracht, is het de overtuiging van de werkgroep dat nu de tijd gekomen is om onze publieke zaak op een werkelijk nieuwe leest te schoeien.

Als verdere stappen wordt een oproep gedaan aan de politieke leiders om in eigen huis en met interactie van derden, de suggesties nader te toetsen en aan te vullen. Daarnaast wordt de mogelijkheid geopperd om een vereniging van burgers te formeren die ieder op hun eigen wijze aan dit voor ons land belangrijke proces mede invulling kunnen geven.

10 januari 2003